

Årdal kommune
Statsråd Evensensveg 4-6
6881 Årdalstangen

TILSYNSRAPPORT

Årdal kommune
Tangen skule

Tema:

Gjere enkeltvedtak om spesialundervisning

Sak 2019/4883

Innhold

1. Innleiing.....	3
2. Om tilsynet med Årdal kommune og Tangen skule	3
2.1 Tema for tilsynet	3
2.2 Om gjennomføringa av tilsynet.....	3
3. Gjere vedtak om spesialundervisning og oppfylle krava til enkeltvedtak	5
3.1 Rettslege krav	5
4. Fylkesmannens observasjonar, vurderingar og konklusjonar.....	7
5. Frist for retting av regelverksbrot.....	13
Vedlegg: Dokumentasjonsgrunnlaget	15

1. Innleiing

Fylkesmannen fører tilsyn med at kommunen oppfyller dei pliktene som er pålagt i eller i medhald av opplæringslova, jf. opplæringslova § 14-1 første ledd, jf. kommunelova kapittel 10 A.

Det er kommunen som har det overordna ansvaret for at krava i opplæringslova blir haldne, jf. opplæringslova § 13-10 første ledd. Dersom kommunen ikkje følgjer regelverket, kan Fylkesmannen påleggje retting etter at kommunen har fått ein frist for å rette regelverksbrota.

Tilsyn er utøving av offentleg myndigheit, og blir gjennomført i samsvar med reglane i forvaltningslova og offentleglova.

Denne tilsynsrapporten gir ikkje ei heilskapsvurdering av skuleeigaren og skulen. Rapporten omhandlar berre resultat knytt til temaet som er valt, og på det tidspunktet tilsynet er gjennomført. Når det gjeld metode for tilsyn etter opplæringslova, har Utdanningsdirektoratet utarbeidd ei eiga handbok som Fylkesmannen skal nytte. Handboka¹ ligg på Utdanningsdirektoratets nettsider.

2. Om tilsynet med Årdal kommune og Tangen skule

2.1 Tema for tilsynet

Hovudtemaet spesialundervisning inngår i felles nasjonalt tilsyn frå 2018 og er delt inn i tre delar:

1. PPT sitt ansvar for å utarbeide sakkunnige vurderingar og hjelpe skulane med å utvikle kompetansen og organisasjonen.
2. Gjere vedtak om spesialundervisning.
3. Planlegge, gjennomføre og følgje opp spesialundervisninga.

Temaet for tilsynet er om Tangen skule oppfyller krava til å gjere vedtak om spesialundervisning etter opplæringslova § 5-1.

I tillegg har vi ført tilsyn med skuleeigars forsvarlege system for å gjere vedtak om spesialundervisning. Det er utarbeidd ein eigen tilsynsrapport om skuleeigars forsvarlege system.

2.2 Om gjennomføringa av tilsynet

Årdal kommune vart i varselbrev 21.02.2018 bedt om å legge fram dokumentasjon med heimel i kommunelova § 60 c.

Årdal kommune har som skuleeigar har delegert vedtaksmyndet for spesialundervisning til rektor på grunnskulane, i dette tilfellet rektor ved Tangen skule.

Risikovurdering

¹ Metodehåndbok for tilsyn - en håndbok for tilsyn i metode for tilsyn etter barnehageloven og opplæringsloven.

I varselet om tilsyn frå Fylkesmannen er det informert om at Årdal kommune og skulane i kommunen er valde ut på bakgrunn av kor sannsynleg det er at krava i regelverket ikkje er oppfylte, og kva for konsekvensar det kan få for elevane. Risikovurderinga byggjer på informasjon vi har frå ulike kjelder, som t.d. Grunnskolens informasjonssystem (GSI), klagesaker, kommunens organisering og storleik på ressurs til skulefagleg kompetanse.

I vår risikovurdering har vi lagt vekt på følgjande:

- GSI-tal for skuleåret 2018-2019 viser at 8,0 prosent av elevane i Årdal kommune har vedtak om spesialundervisning. Kommunen ligg under fylkessnittet (8,7 %). Tala for Tangen skule viser at 5,0 % av elevane på skulen har vedtak om spesialundervisning. Tala hovudtrinna viser jamn fordeling. I vårt varselbrev bad vi om enkeltvedtak med tilhøyrande sakkunnig vurdering frå både mellom- og ungdomstrinnet.
- Spesialundervisning er eit område med høg risiko, dvs. manglar i forhold til dette regelverket kan få store konsekvensar elevane. Tilsyn med spesialundervisning er òg tema for det felles nasjonale tilsynet 2018-2022.
- Førre tilsynet med kommunen og Tangen skule var i forhold til skulebasert vurdering. Tilsynet vart gjennomført i 2016. Tilsynet avdekket at ein ved skulen ikkje hadde rutinar for skulebasert vurdering.
- Skulen har ein forholdsvis låg del elevar med vedtak om spesialundervisning. Dei siste åra har vi ikkje motteke klager på vedtak om spesialundervisning frå Tangen skule. Vi har difor liten kjennskap til kommunens rutinar når det gjeld vedtak om spesialundervisning.
- Stillingsprosenten som skulefagleg ansvarleg i Årdal kommune er 20 %. Prosenten er lagt til rektor ved Tangen skule. I skriv frå Utdanningsdirektoratet 12.12.2014² er det understreka at funksjonane arbeidsrettsleg vert haldne frå kvarandre og at rektor i slike tilfelle må ha tilstrekkeleg restkapasitet. Vi fører tilsyn med skuleeigars forsvarlege system når det gjeld å gjere vedtak om spesialundervisning.

Kommunen hadde frist til 25. mars 2019 for å levere eigenvurdering i RefLex³, dvs. frå skuleleiinga ved skulen. Eigenvurdering og dokumentasjon vart levert innan fristen. I samband med tilsynet har vi gjennomført intervju med skuleleiinga slik det var opna for i varselbrevet.

I varselbrevet bad vi om dokumentasjon som Årdal kommune som skuleeigar skulle sende til Fylkesmannen:

- eigenvurdering i RefLex frå skuleleiinga ved Tangen skule

På bakgrunn av tal vedtak om spesialundervisning i GSI bad vi i varselbrevet om sakkunnige vurderingar og enkeltvedtak om spesialundervisning:

- frå Tangen skule fekk vi: 1 vedtak frå 5. klassetrinn, 1 vedtak frå 6. klassetrinn, 2 vedtak frå 7. klassetrinn, 1 vedtak frå 8. klassetrinn og 1 vedtak frå 10. klassetrinn. Til saman 6 enkeltvedtak.

I varselbrevet varsla vi om eventuelle datorar for intervju med skuleeigar og skuleleiinga ved Tangen skule. Det vart gjennomført stadleg intervju i Årdal 14. mai 2019.

² Utdanningsdirektoratet – tolkningsuttale: Skulefaglig kompetanse i kommuneadministrasjonen

³ Utdanningsdirektoratet: <https://reflex.udir.no> Nettbasert verktøy som skal gi offentlege skular og skuleeigar hjelp til å vurdere om eigen praksis er i samsvar med opplæringslova med tilhøyrande forskrifter

Fylkesmannens vurderingar og konklusjonar i tilsynsrapporten er basert på skriftleg dokumentasjon og intervju, sjå vedlegg.

Om tilsynsrapporten

Det er kommunen som har det overordna ansvaret for at krava i opplæringslova blir etterlevde, jf. opplæringslova § 13-10 første ledd. Kommunen er difor adressat for tilsynsrapporten.

Gjennom tilsynsrapporten gjev vi kommunen eit førehandsvarsel om at Fylkesmannen kan vedta pålegg om retting av regelverksbrot, jf. forvaltningslova § 16. I rapporten får Årdal kommune ein rimeleg frist til å rette regelverksbrotet før vi eventuelt vedtek pålegg om retting.

Årdal kommune hadde rett til å kommentere på den førebelse tilsynsrapporten, jf. forvaltningslova § 16. Kommunen hadde frist til 19. juni 2019 for å kommentere eller gje merknader til rapporten.

I e-post 28. juni 2019 skriv skulefagleg ansvarleg at kommunen aksepterer våre merknader i førebels rapport fullt ut, og dei ser fram til å få alle negative avvik retta så snart dei kan innan den fristen som Fylkesmannen gjev dei. Kommunen takka nei til tilbod om sluttmøte.

Fylkesmannen har satt frist for retting til 14. oktober 2019. Før fristen må Årdal kommune sende oss ei erklæring om at forholda er retta og ei utgreiing om korleis brota er retta.

3. Gjere vedtak om spesialundervisning og oppfylle krava til enkeltvedtak

3.1 Rettslege krav

Plikta til å gjere enkeltvedtak om spesialundervisning

Elevar over 15 år og foreldra til elevar under 15 år, skal samtykkje til vedtak om spesialundervisning, jf. opplæringslova § 5-4 andre ledd. Dersom Pedagogisk-psykologisk teneste (PPT) har gjort ei sakkunnig vurdering, og eleven eller foreldra har samtykt til spesialundervisning, skal skulen gjere eit skriftleg enkeltvedtak, jf. opplæringslova § 5-1 første ledd, jf. forvaltningslova §§ 2 og 23. Kravet om å gjere vedtak gjeld uavhengig av kva som er konklusjonen i den sakkunnige vurderinga.

Skulen skal gjere vedtaket så snart som mogleg etter at det ligg føre ei sakkunnig vurdering, jf. forvaltningslova § 11 a.

Saka skal vere tilstrekkeleg opplyst

Elevar og foreldre skal få moglegheit til å uttale seg om innhaldet i den sakkunnige vurderinga, før skulen gjer enkeltvedtak, jf. opplæringslova § 5-4 andre og tredje ledd, og barnekonvensjonen artikkel 12.

Dersom utgreiinga eller tilrådinga i den sakkunnige vurderinga er mangelfull, eller det manglar andre opplysningar i saka, skal skulen be PPT eller andre om supplerande opplysningar, jf. forvaltningslova § 17.

Enkeltvedtaket skal innehalde opplysningar om spesialundervisninga

Krava til innhald i eit enkeltvedtak følgjer av opplæringslova § 5-3 andre ledd, jf. forvaltningslova §§ 2, 23 og 25.

Enkeltvedtaket skal opplyse om følgjande:

- kor mange timar spesialundervisning elevane skal ha
- kva for fag eller område eleven skal få spesialundervisning i
- kva for avvik skulen eventuelt skal gjere frå dei ordinære læreplanane, og kva for fag avvika skal gjelde for
- kva for konkrete kompetansemål elevane skal nå
- korleis skulen skal organisere spesialundervisninga
- kva for kompetanse dei som skal gjennomføre spesialundervisninga, skal ha

Dersom tilrådinga i den sakkunnige vurderinga skal gjelde, og det går klart fram kva PPT tilrår, kan vedtaket vise til opplysningane i den sakkunnige vurderinga.

Enkeltvedtak som ikkje samsvarar med den sakkunnige vurderinga skal vise kvifor eleven likevel kan få eit forsvarleg utbyte av opplæringa, jf. opplæringslova § 5-3 fjerde ledd.

Skulen skal vurdere kva som er til elevens beste når han tar stilling til kva for omfang, innhald og organisering spesialundervisninga skal ha, og kva for kompetanse dei som skal gjennomføre opplæringa skal ha, jf. barnekonvensjonen artikkel 3. Elevens syn er svært viktig i vurderinga av kva som er til elevens beste. Det skal sterke omsyn til for at skulen kan setje elevens beste til side.

Det skal gå fram av enkeltvedtaket kor lenge det varer, jf. opplæringslova § 5-1 første ledd og forvaltningslova §§ 2, 23 og 25. Enkeltvedtaket kan ikkje vare lenger enn den sakkunnige vurderinga vedtaket byggjer på.

Enkeltvedtaket skal informere om klagereglar og innsynsrett

Enkeltvedtaket skal gi informasjon om klagerett, klagefrist, klageinstans og kor klagen skal sendast, jf. forvaltningslova § 27 tredje ledd. Vidare skal vedtaket informere om retten til å sjå dokumenta i saka.

På www.reflex.udir.no finn ein meir informasjon om krava som gjeld ved vedtak om spesialundervisning.

4. Fylkesmannens observasjoner, vurderingar og konklusjonar

Plikta til å gjere enkeltvedtak om spesialundervisning

Innhentar skulen samtykke frå elevar over 15 år og foreldre til elevar under 15 år, før skulen gjer vedtak om spesialundervisning?

I RefLex svarer rektor «nei» på dette spørsmålet, og kommenterer at dette ikkje har vore aktuelt for skulen, fordi dei innhentar samtykke før elevane har fylt 15 år.

Rektor seier i intervju at alle fag, også spesialundervisning, vert teke opp på dei obligatoriske utviklingssamtalane med foreldre og elev. Eleven skriv under på kva som er teke opp på møtet. Skulen nyttar skjemaet «Samtykke om enkeltvedtak», der føresette skriv under. Det går ikkje fram av skjemaet at elevar over 15 år skal gi samtykke.

I innleverte enkeltvedtak frå skulen viser ein til tidlegare handlingar, t.d. samtale mellom foreldre og skulen, eller i samband med søknad om at PPT skal utarbeide sakkunnig vurdering. Dette går også att i dei sakkunnige vurderingane frå skulen.

Eitt av dei innsendte vedtaka frå skulen viser at eleven var 15 år då det vart gjort vedtak om spesialundervisning for skuleåret 2018-2019. På spørsmål om skulen henta inn samtykke frå denne eleven, seier rektor i intervju at dette ikkje vart gjort. Rektor seier vidare at skulen ikkje har rutinar for at elevar over 15 år skal gi samtykke, t.d. i form av samtykkeskjema. Men etter intervjuet med rektor har vi fått tilsendt ny mal for sakkunnig vurdering der det går fram at det er obligatorisk at elevar over 15 år skal gi samtykke til at PPT startar arbeid med sakkunnig vurdering.

Fylkesmannen vil presisere at krava i opplæringslova § 5-4 og barnelova § 32 seier at føresette og elevar over 15 år må gi samtykke til spesialundervisning. Det skal vere eit informert samtykke, og skulen har ikkje dokumentert at elevar over 15 år får førehandsvarsel i eige brev, eller får annan informasjon som sikrar at samtykke er informert og forstått.

Fylkesmannen finn at Tangen skule oppfyller lovkravet om å innhente samtykke frå foreldre/føresette til elevar under 15 år, dvs. før det blir gjort vedtak om spesialundervisning.

I tilfelle der foreldre bur kvar for seg, seier rektor i intervju at skulen krev samtykke frå begge foreldra og begge foreldra får tilsendt vedtak.

Sjølv om PPT har utarbeidd samtykkeskjema der det er obligatorisk at elevar over 15 år skal gi samtykke til PPT til å setje i gang arbeidet med sakkunnig vurdering, kan vi likevel ikkje konkludere med at Tangen skule oppfyller lovkravet om å innhente samtykke frå elevar over 15 år før det blir gjort vedtak om spesialundervisning.

Krava i regelverket er ikkje er oppfylt.

Saka skal vere tilstrekkeleg opplyst

Gir skulen eleven og foreldra mogelegheit til å uttale seg om innhaldet i den sakkunnige vurderinga, før skulen gjer enkeltvedtak?

Rektor svarar «nei» på spørsmålet i RefLex. I RefLex skriv rektor at det er lagt til rette for tett dialog mellom heim og skule, men at «rutinane våre er ikkje gode i høve til at eleven skal uttale seg.»

På spørsmål om skulens praksis for å legge til rette for at elevane skal få uttale seg om innhaldet i den sakkunnige vurderinga, svarar rektor i intervju at dei innhentar samtykke frå foreldre om å gje enkeltvedtak. Vidare seier rektor at foreldre vert dei gjort kjent med innhaldet i den sakkunnige vurderinga, men at dei då ikkje har fått den sakkunnige vurderinga i hende, dvs. fått den tilsendt.

I dei innleverte vedtaka går det heller ikkje fram av sjølve vedtaksdokumentet at eleven og foreldra har fått høve til å uttale seg om innhaldet i den sakkunnige vurderinga før skulens vedtak. I dei innleverte sakkunnige vurderingane går det heller ikkje fram om foreldra/eleven får høve til å uttale seg om innhaldet i vurderingane.

Opplæringslova § 5-4 og barnekonvensjonen artikkel 12 er lovgrunnlaget for at foreldra får høve til å uttale seg om innhaldet i den sakkunnige vurderinga, spesielt dersom skulens vedtak avvik frå den sakkunnige vurderinga.

Fylkesmannen finn at Tangen skule ikkje har sannsynleggjort at foreldra/eleven får høve til å uttale seg om innhaldet i den sakkunnige vurderinga før skulen gjer vedtak om spesialundervisning. Fylkesmannen finn det heller ikkje dokumentert at eleven får mogelegheit til å uttale seg, jf. førre kontrollspørsmål som gjeld elevar over 15 år.

Krava i regelverket er ikkje oppfylt.

Sørgjer skulen for at saka er tilstrekkeleg opplyst før dei gjer vedtak om spesialundervisning?

I RefLex skriv rektor at dei tek kontakt med PPT dersom det er uklarheiter eller den sakkunnige vurderinga har mangelfull informasjon. I intervju seier rektor at det gjerne er den spesialpedagogiske koordinatoren ved skulen som har tettast kontakt med PPT, men at det er rektor som har det formelle ansvaret for at saka er tilstrekkeleg opplyst før vedtak. Rektor seier at dei òg har månadleg møte mellom rektorane, spesialpedagogisk koordinator ved behov og leiar SFO. Rektor seier at helsesøster gjerne vert involvert i saker med vedtak om spesialundervisning.

I eit par saker er det gjort vedtak som byggjer på sakkunnig vurdering som gjeld for fleire skuleår. I desse sakene er det ikkje lett å sjå i kva grad eventuelle endringar av elevens behov/utvikling er ein del av vurderingsgrunnlaget for skulens enkeltvedtak, spesielt gjeld dette vedtaket for det andre skuleåret. Rektor utdjupar dette i intervju med at slike vurderingar vert gjort av PPT, gjennom møte med foreldre og skulens årsrapport.

Sjølv om desse forholda ikkje går direkte fram av desse enkeltvedtaka, finn likevel at skulen har dokumentert ein innarbeidd praksis med tanke på at saka er tilstrekkeleg opplyst før vedtak.

Krava i regelverket er oppfylt

Gjer skulen enkeltvedtak i alle saker der PPT har gjennomført ei sakkunnig vurdering?

I dei innleverte vedtaka (6) ved Tangen skule ligg det føre sakkunnig vurdering frå PPT. Det er ikkje sendt inn enkeltvedtak der PPT ikkje tilrår spesialundervisning.

I RefLex skriv rektor at skulen gjer enkeltvedtak også der PPT ikkje tilrår spesialundervisning, og at skulen grunnjev dette i vedtaket. I intervju seier rektor at skulen heller ikkje set i verk spesialundervisning i slike tilfelle, men at skulen set i verk tiltak innafor ordinær opplæring.

Krava i regelverket er oppfylt

Enkeltvedtaket skal innehalde opplysningar om spesialundervisninga

Inneheld enkeltvedtaka opplysningar om kor lenge vedtaket varer?

Dei fleste av vedtaka gjeld for inneverande skuleår. Det er òg vedtak for meir enn eitt skuleår, men dette er i samsvar med PPT si tilråding. Alle dei innsendte vedtaka frå skulen inneheld opplysningar om kor lenge enkeltvedtaket varer.

Fylkesmannen vil opplyse om at Utdanningsdirektoratet sin «Veileder spesialundervisning» har som utgangspunkt at enkeltvedtaket som hovudregel bør gjelde for eitt skuleår om gangen. Dersom eleven sitt behov er vurdert til å vere rimeleg stabilt, er det mogleg å gjere enkeltvedtak for meir enn eitt skuleår. Med tanke på eleven si læring, må skulen vurdere om vedtak for meir enn eitt skuleår om gangen er til beste for at eleven får eit tilbod i samsvar med dei aktuelle behova.

På bakgrunn av innsendte vedtak finn vi at Tangen skule har dokumentert ein innarbeidd praksis som viser at skulen opplyser om kor lenge vedtaket gjeld.

Krava i regelverket er oppfylt.

Inneheld enkeltvedtaka opplysningar om tal timar med spesialundervisning i faga, og samla timetal for elevane?

I dei innsendte vedtaka er det opplyst om omfang i faga, men det er ikkje opplyst om det samla timetalet til spesialundervisning. Elevens samla timetal til spesialundervisning går heller ikkje fram av dei tilhøyrande sakkunnige vurderingane.

Fylkesmannen konkluderer med at Tangen skule ikkje har dokumentert ein innarbeidd praksis som viser at skulen i enkeltvedtak om spesialundervisning opplyser både om totalt timetal og korleis dette er fordelt på fag.

Krava i regelverket er ikkje oppfylt.

Inneheld enkeltvedtaka opplysningar om kva for innhald spesialundervisninga skal ha?

Rektor svarar «nei» på spørsmålet i RefLex og utdjupar dette på denne måten: «I vedtaket er det presisert kva innhaldet i spesialundervisninga skal vere, men det er ikkje presisert kva som avvik frå læreplanane og faga.»

Ved gjennomgang av dei sakkunnige vurderingane er det ikkje vanleg at PPT opplyser skulen om at skulen må gjere konkrete avvik frå kompetansemåla i ordinær læreplan for fag. I nokre av vurderingane er forholdet omtalt meir generelt som t.d. at eleven ikkje «kan følge alle kompetansemåla». Dette forholdet går også att i skulens innsendte enkeltvedtak.

Dersom det går klart fram av den sakkunnige vurderinga kva PPT tilrår, kan vedtaket vise til denne vurderinga. I motsett fall må vedtaket innehalde opplysningar om eventuelle avvik eleven skal ha frå dei ordinære læreplanane eller kompetansemåla

Fylkesmannen konkluderer med at skulen ikkje har dokumentert ein innarbeidd praksis for å gje opplysningar om eventuelle avvik skulen skal gjere frå dei ordinære læreplanane eller kompetansemål eleven skal kunne nå, i vedtaka.

Krava i regelverket er ikkje oppfylt.

Inneheld enkeltvedtaka opplysningar om korleis skulen skal organisere spesialundervisninga?

Rektor svarer «ja» på spørsmålet, men gir ingen kommentar.

Vedtaket skal vise korleis de skal organisere spesialundervisninga, det vil seie om eleven skal få spesialundervisninga i klassen, i grupper, som eineundervisning eller på ein alternativ opplæringsarena. De må få fram kor mykje tid eleven skal bruke på dei ulike organisatoriske løysingane.

Ved gjennomgang av innsendte vedtak finn vi at skulen i kvart vedtak har med eit eige punkt om organisering. Her står det korleis spesialundervisninga skal organiserast, t.d. mindre gruppe og i klassen, mindre gruppe eller som 1:1 ved behov, veksling mellom støtte i klassen og 1:1 ved behov. På bakgrunn av innsendte vedtak finn vi at Tangen skule dokumentert ein innarbeidd praksis som viser at skulen gjennom enkeltvedtak opplyser om korleis skulen skal organisere spesialundervisninga, også fordelinga av tid på dei ulike organiseringane.

Krava i regelverket er oppfylt.

Inneheld enkeltvedtaka opplysningar om kva for kompetanse dei som skal gjennomføre spesialundervisninga, skal ha?

Rektor svarar «nei» på spørsmålet i RefLex, og kommenter dette slik: «Skulen har som praksis alltid å nytte pedagogar i spesialundervisninga.»

Ved gjennomgang av dei sakkunnige vurderingane ser vi at i ingen av dei innsendte sakene tilrår PPT høgare krav til kompetanse enn det som følgjer av lova, t.d. at

spesialpedagog skal gjennomføre spesialundervisninga. Når det gjeld unntak frå kompetansekrava, tilrår PPT assistent i nokre av sakene. I ingen av dei innsendte sakene er det gjort vedtak om høgare krav til kompetanse. I nokre av sakene er det gjort unntak då assistent skal nyttast i spesialundervisninga.

Det er ikkje eit eige punkt om kompetanse i dei innsendte vedtaka, dvs. om det er krav til høgare kompetanse for å gjennomføre spesialundervisninga (spesialpedagog/logoped) eller det er gjort unntak frå kompetansekrava til spesialundervisninga (assistent/ufaglært).

I intervju med rektor seier han at det ikkje står i vedtaka kva kompetanse dei som skal gjennomføre spesialundervisninga skal ha, t.d. spesialpedagog, vernepleiar eller miljøarbeidar.

Fylkesmannen presiserer at dersom det ikkje er kompetansekrav ut over det som følger av lova, treng ikkje enkeltvedtaket opplyse om dette.

Vi finn ikkje at Tangen skule har dokumentert ein innarbeidd praksis der enkeltvedtaka opplyser om kompetansen skal fråvikast.

Krava i regelverket er ikkje oppfylt.

Grunngir skulen vedtak som ikkje samsvarer med den sakkunnige vurderinga, ved å vise kvifor eleven likevel kan få eit forsvarleg utbyte av opplæringa?

Rektor svarer «ja» på spørsmålet i RefLex, utan å kommentere svaret.

I dei innsendte sakene er det samsvar mellom PPT si tilråding og kommunens vedtak, bortsett frå i ei sak der PPT tilrår assistent. I dette vedtaket går det fram at bruk av to-lærarsystem i klassen vil gje eleven tett oppfølging. Vi legg til grunn at bruk av to-lærarsystem, dvs. bruk av pedagog, vil auke moglegheita for at eleven kan få eit forsvarleg utbytta utan at skulen har grunngitt dette nærare.

Krava i regelverket er oppfylt.

Tek kommunen stilling til kva som er barnets beste når dei fattar vedtak om spesialundervisning?

Rektor svarar «ja» på dette spørsmålet i RefLex utan å kommentere dette nærare.

Alle dei innsendte vedtaka har med eit eige punkt «Grunngjeving». Under dette punktet skriv gjerne skulen om kva som er elevens behov når det gjeld tilrettelegging, krav til skulekvardagen, og individuelle forhold som skulen må ta omsyn til.

Sølv om det enkeltvedtaket har eit eige overskrift om grunngjeving, er elevens syn på opplæringstilbodet ikkje omtalt eller teke stilling til i enkeltvedtaka. Fylkesmannen legg til grunn at elevens stemme er svært viktig å få fram i vedtak om spesialundervisning, og skulens vurdering av kva som er til det beste for eleven. Vi viser her til Barnekonvensjonen artikkel 3. Elevar over 15 år skal òg samtykke og kunne ta stilling til korleis tilbodet blir utforma. Innleverte vedtak viser ikkje gjennomgåande at elevstemma kjem fram eller vert teke omsyn til.

Fylkesmannen finn at skulens praksis ikkje oppfyller lovkravet om å ta stilling til barnets beste i vedtak om spesialundervisning.

Krava i regelverket er ikkje oppfylt.

Enkeltvedtaket skal informere om klagereglar og innsynsrett

Inneheld enkeltvedtaka, eller oversendinga av enkeltvedtaka, informasjon om høve til å klage, klagefrist, klageinstans og informasjon om at klagen skal sendast til skulen?

Elevar over 15 år og foreldre til elevar under 18 år har rett til å klage på enkeltvedtak. Vedtaket eller oversendingsbrevet må informere om dette slik at dei kan bruke klageretten.

I dei innsendte enkeltvedtaka frå skulen er det eit eige punkt «klagerett» der det er vist til forvaltningslova med opplysning om klagerett på vedtaket. Under dette punktet er det er opplyst om at fristen for å klage er tre veker. Det er opplyst om at klagen skal sendast til skulen v/ rektor med namn og adressa til kommunen.

Langt på veg oppfyller innsendte vedtak regelverket lovkrava som gjeld for klagereglane, men opplysning om at Fylkesmannen er klageinstans manglar i dei innsendte vedtaka.

Krava i regelverket er ikkje oppfylt.

Inneheld enkeltvedtaka, eller oversendinga av enkeltvedtaka, informasjon om retten til å sjå saksdokumenta?

Rektor svarar «nei» på spørsmålet i RefLex, og skriv at føresette får tilsendt sakkunnig vurdering og enkeltvedtaket.

Dei innsendte enkeltvedtaka har med eit eige punkt om retten til å klage, med det er ikkje opplyst om retten til å sjå saksdokumenta. Det er heller ikkje sendt ut oversendingsbrev med vedtaket.

Sjølv om rektor skriv at føresette får tilsendt sakkunnig og enkeltvedtak, imøtekjem ikkje dette kravet i forvaltningslova. Vedtaka skal innehalde informasjon om retten til å sjå saksdokumenta, jf. forvaltningslova § 11a.

Krava i regelverket er ikkje oppfylt.

Gjer skulen vedtak om spesialundervisning så snart som mogleg og med oppstartdato ut frå eleven sitt behov?

Rektor svarar «nei» på spørsmålet i RefLex, og kommenterer at skulen ikkje har lang saksbehandling.

Dei innsendte vedtaka er datert i juni, juli og august, og dei tilhøyrande sakkunnige vurderingane er daterte ein til to månader før vedtak. Vi finn ikkje at saksbehandlinga mellom sakkunnig vurdering og kommunens vedtak er forholdsvis lang. Det er vanleg at dei sakkunnige vurderingane vert utarbeidde om våren og skulens vedtak vert gjort

tidleg om sommaren. Det sentrale er at det skal ligg føre enkeltvedtak før spesialundervisninga vert sett i gang.

Det er elevens behov som avgjer når spesialundervisninga skal starte opp. Innsende vedtak er gjort med tanke på å gjelde frå skulestart om hausten. På spørsmål om skulen gjer vedtak inni skuleåret, seier rektor i intervju at dette skjer. I slike tilfelle startar ein prosessen med tanke på spesialundervisning snarast råd. Før dette er på plass, set skulen inn ekstra ressursar innafor ordinær opplæring.

Vi finn at Tangen skule har dokumentet ein innarbeidd framgangsmåte der skulen gjer vedtak om spesialundervisning snarast mogeleg utifrå elevens behov.

Krava i regelverket er oppfylt.

5. Frist for retting av regelverksbrot

I kapitel 4 har vi konstatert at de ikkje oppfyller regelverket på alle område. Vi gir dykk ein frist til å rette regelverksbrota, jf. kommunelova § 60 d.

Frist for retting er 14. oktober 2019. Før fristen må de sende oss ei erklæring om at forholda er retta og ei utgreiing om korleis brota er retta.

Dersom de ikkje har retta regelverksbrota før rettefristen, vil vi vedta pålegg om retting. Eit pålegg om retting er eit vedtak som de kan klage på, jf. forvaltningslova kapittel VI.

Følgjande pålegg er aktuelle å vedta etter at rettefristen er over:

Gjere vedtak om spesialundervisning og oppfylle krava til enkeltvedtak

1. Årdal kommune må sørgje for å gjere vedtak som oppfyller retten til spesialundervisning og saksbehandlingsreglane i forvaltningslova, jf. opplæringslova §§ 5-1 og 5-3, forvaltningslova §§ 2, 17, 23, 25, 27 og barnekonvensjonen artikkel 3.

Årdal kommune må i samband med dette sjå til at Tangen skule:

- a. innhentar samtykke frå elevar over 15 år før skulen gjer vedtak om spesialundervisning
- b. gir elevar moglegheit til å uttale seg om innhaldet i den sakkunnige vurderinga, før skulen gjer enkeltvedtak
- c. sikrar at enkeltvedtaka inneheld opplysningar om samla omfang av spesialundervisninga
- d. sikrar at enkeltvedtaka opplyser om kompetansemål og avvik frå kompetansemål
- e. sikrar at enkeltvedtaka opplyser om avvik frå formelle krav til kompetanse hos personalet
- f. sikrar at enkeltvedtak opplyser om klageinstans og rett til å sjå dokument i saka
- g. tek stilling til kva som er barnet sitt beste når dei gjer vedtak om spesialundervisning

Kommunen har rett til innsyn i saksdokumenta, jf. forvaltningslova § 18.

Leikanger 14. august 2019

Helge Pedersen
tilsynsleiar

Astrid Terese Aam
seniorrådgjevar

Vedlegg: Dokumentasjonsgrunnlaget

Gjere vedtak om spesialundervisning og oppfylle krava til enkeltvedtak

Innsendte dokument frå Tangen skule

- Eigenvurdering frå rektor gjennom RefLex
- 6 enkeltvedtak om spesialundervisning med tilhøyrande sakkunnig vurdering
- Mal ny sakkunnig vurdering

Intervju på Tangen skule

Rektor ved Tangen skule: Jan Kåre Stedje